

Spis treści

1	Wprowadzenie	1
2	Proces starzenia	3
2.1	Zmiany somatyczne związane z procesem starzenia	4
2.2	Zmiany psychiczne związane z procesem starzenia	6
2.2.1	Oslabienie pamieci	6
2.2.2	Retrospektywna postawa i zmiana zakresu zainteresowan	7
2.2.3	Elastycznosc i upor	8
2.2.4	Sprawnosci intelektualna	9
2.2.5	Zmiany charakterologiczne	9
3	Postawa wobec uczuc i sposobu zachowania pielęgowanej osoby	13
3.1	Przekora i upor	13
3.2	Agresja i zazdrosc	15
3.3	Depresja i biernosc	17
4	Choroby wieku podeszlego – postępowanie pielęgnacyjne	19
4.1	Miażdżycza tętnic	19
4.2	Stany otepienne u osob w podeszłym wieku	20
4.3	Choroba Alzheimer	26
4.4	Nietrzymanie moczu lub stolca	29
4.5	Udar mózgu	32
4.6	Zapalenie płuc (<i>pneumonia</i>)	35
4.7	Niewydolnosć (oslabienie wydolnosci) serca	36
4.8	Zapalenie oskrzeli	39
4.9	Gruźlica u osob w podeszłym wieku	40
4.10	Dolegliwosci reumatyczne	40
4.11	Choroba Parkinsona	41
4.12	Choroby pęcherza moczowego	44
4.13	Owrzodzenia podudzia	45
4.14	Zator tętniczy w obrębie konczyn dolnych	45
4.15	Zapalenie żył (<i>phlebitis</i>)	46
4.16	Sztucznie wytworzony otwór ciała (<i>stoma</i>)	47
4.16.1	Sztuczny odbyt (<i>anus praeter</i>)	47
4.16.2	Sztuczna przetoka moczowa (<i>urostomia</i>)	51
4.16.3	Przetoka zewnetrzna tchawicy (<i>tracheostomia</i>)	53
4.17	Cukrzyca (<i>diabetes mellitus</i>)	55

4.18	Zapalenie ślinianki przyusznej (<i>parotitis</i>)	62
4.19	Stwardnienie rozsiane (<i>sclerosis multiplex</i>)	63
5	Pielęgnacja chorych niepełnosprawnych	65
5.1	Chorzy z upośledzeniem narządu ruchu	65
5.1.1	Chorzy poruszający się na wózkach inwalidzkich	65
5.1.2	Chorzy z protezą po amputacji	69
5.1.3	Chorzy z porażeniem poprzecznym	73
5.2	Chorzy z upośledzeniem słuchu	78
5.2.1	Chorzy niedosłyszający	78
5.2.2	Chorzy niesłyszający	88
5.3	Chorzy niewidomi	90
5.3.1	Postępowanie z osobami niewidomymi	90
5.3.2	Pismo niewidomych	92
5.3.3	Szczególne problemy niewidomych osób w podeszłym wieku	93
5.4	Pacjenci głuchoniewidomi	93
5.5	Chorzy z zaburzeniami mowy	95
6	Pielęgnacja chorych w podeszłym wieku	102
6.1	Pielęgnacja podstawowa	102
6.2	Pokój osoby w podeszłym wieku	102
6.3	Łóżko	103
6.3.1	Przygotowanie łóżka	103
6.3.2	Urządzenia znajdujące się przy łóżku chorego	103
6.3.3	Słanie łóżka osób obłożnie chorych	104
6.3.4	Przesadzanie chorego w czasie ślania łóżka	107
6.4	Higiena ciała	107
6.4.1	Mycie	107
6.4.2	Higiena intymnych części ciała	108
6.4.3	Pielęgnacja stóp i paznokci	109
6.4.4	Mycie włosów	110
6.4.5	Kąpiel	111
6.4.6	Pielęgnacja jamy ustnej	112
7	Obserwacja chorego i dokumentacja medyczna	115
7.1	Dokumentacja medyczna	115
7.2	Obserwacja chorego	116
7.2.1	Temperatura ciała	116
7.2.2	Tętno	118
7.2.3	Oddech	119
7.2.4	Wydaliny	119
7.2.4.1	Mocz	120
7.2.4.2	Kał	122
7.2.4.3	Badania płwociny	123

8	Rodzaje ułożenia chorego w różnych stanach chorobowych	124
8.1	Sposób ułożenia w przypadku zapalenia żył	124
8.2	Ułożenie chorego w przypadku niewydolności krążenia oraz innych chorób serca	126
8.3	Ułożenie chorego z astmą oskrzelową	126
8.4	Ułożenie chorego z udarem mózgu	126
8.5	Ułożenie chorego w przypadku zapalenia stawu kolanowego	130
9	Odleżyna (<i>decubitus</i>)	131
9.1	Profilaktyka	131
9.1.1	Specjalistyczne podkłady	132
9.1.2	Inne sposoby zapobiegania odleżynom	137
9.2	Pielęgnacja owrzodzeń odleżynowych	138
10	Odżywianie	144
10.1	Zapotrzebowanie pokarmowe	144
10.2	Sporządzanie posiłków	145
10.3	Rodzaje diet najczęściej stosowanych w pielęgnacji człowieka w podeszłym wieku	145
10.4	Obliczanie wartości odżywczej i kalorycznej posiłków	148
10.5	Odżywianie za pomocą sondy (zgłębnika)	151
10.5.1	Odżywianie za pomocą gotowych preparatów (odżywek)	152
10.5.2	Sondy (zgłębniki) stosowane do odżywiania	152
10.5.3	Rodzaje odżywiania	154
10.6	Kontrola skuteczności terapii żywieniowej	154
11	Aspekty pielęgnacyjne rehabilitacji	156
11.1	Przenoszenie chorego z łóżka	157
11.2	Ćwiczenie chodu przeprowadzane w pozycji siedzącej	157
11.3	Prawidłowy sposób prowadzenia chorego podczas chodzenia	158
11.4	Ćwiczenia wzmacniające kończyny objęte niedowładem	158
11.5	Żywnienie	159
11.6	Mycie i ubieranie	160
11.7	Terapia zajęciowa	160
11.8	Chodzenie po schodach oraz spacerowanie	160
11.9	Ośrodki rehabilitacyjne	161
11.10	Gimnastyka	161
12	Dyżur nocny	165
12.1	Rady dla pełniących dyżury nocne w domach opieki dla osób w podeszłym wieku	165
12.2	Zadania dyżuru nocnego	165
12.3	Zadania dyżuru nocnego na oddziale chorych i oddziale opieki	166
12.4	Zadania dyżuru nocnego w lecznictwie otwartym	166

13	Opieka nad umierającym i towarzyszenie śmierci	167
13.1	Fazy umierania	167
13.2	Zabiegi pielęgnacyjne	171
13.3	Umieranie	172
13.4	Zaopatrzenie zmarłego	172
14	Współpraca z lekarzem	174
14.1	Przygotowania do wizyty lekarskiej	174
14.2	Przygotowania do przekazania chorego do szpitala	174
14.3	Asystowanie podczas badania lekarskiego	175
14.3.1	Pobranie krwi	175
14.3.2	Wlewy (infuzje)	176
14.4	Zadania personelu pielęgniarского	178
14.5	Pomiar ciśnienia tętniczego krwi	179
15	Fizykoterapia i specjalne metody pielęgnacyjne	181
15.1	Zastosowanie wilgoci	181
15.1.1	Okłady	181
15.1.2	Zawijania	182
15.1.2.1	Zimne zawijania z użyciem alkoholu	182
15.1.2.2	Zawijania z zastosowaniem gorczycy	183
15.1.2.3	Okłady z enelbiny	183
15.1.2.4	Wcierania	184
15.2	Zastosowanie suchego ciepła	184
15.3	Masaże	185
15.4	Zabiegi Kneippa	185
15.5	Suche zimno	187
15.6	Inhalacje	187
15.7	Rurka doodbytnicza, wlew doodbytniczy, doodbytnicze podawanie leków	189
15.8	Leczenie żylaków odbytu	191
15.9	Cewnikowanie pęcherza moczowego	191
15.10	Zabiegi pielęgnacyjne w obrębie oka	196
16	Iniekcje	200
16.1	Sprzęt do iniekcji	200
16.2	Rodzaje iniekcji	201
16.3	Zniszczenie strzykawek i igieł po użyciu	205
17	Właściwe przechowywanie i zabezpieczenie materiałów pielęgnacyjnych	206
18	Zapobieganie wypadkom w czasie opieki nad ludźmi w podeszłym wieku	207

19	Pierwsza pomoc w geriatrici	209
19.1	Niewydolność krążenia	209
19.2	Udar mózgu	209
19.3	Zatrzymanie akcji serca	209
19.4	Udar cieplny	209
19.5	Porażenie słoneczne	210
19.6	Porażenie prądem elektrycznym	210
19.7	Zatrucia	210
19.7.1	Zatrucie tlenkiem węgla (gazem świetlnym)	210
19.7.2	Zatrucie drogą doustną	210
19.7.3	Zatrucia alkoholem	212
19.8	Urazy	212
19.8.1	Urazy tkanek miękkich	212
19.8.2	Urazy głowy	213
19.8.3	Uszkodzenia kostne	214
19.8.3.1	Zwichnięcie (<i>luxatio</i>)	214
19.8.3.2	Złamanie kości	214
19.9	Uszkodzenia żył	215
19.10	Oparzenia	215
19.11	Wstrząs	216
19.12	Zaopatrywanie ran	217
19.12.1	Doraźne zaopatrzenie ran	217
19.12.2	Zaopatrzenie rany	217
19.13	Zakażenie rany	219
19.13.1	Posocznica (<i>sepsis</i>)	219
19.13.2	Ropowica (<i>phlegmona</i>)	219
19.14	Krwotoki	219
19.14.1	Krwotok pourazowy	219
19.14.2	Krwawienie z nosa	220
19.14.3	Krwotoki wewnętrzne	220
19.15	Metody pierwszej pomocy	221
19.15.1	Sztuczne oddychanie powietrzem oddechowym ratownika ..	221
19.15.2	Masaż serca	222
19.15.3	Ułożenie boczne bezpieczne	223
19.15.4	Chwyt Rauteka	224
19.15.5	Chwyt Heimlicha	224
19.16	Przestępstwa jako przyczyny zgonów	225
20	Opatrunki	226
20.1	Rodzaje opatrunków najczęściej stosowanych w pielęgnacji ludzi w podeszłym wieku	226
20.1.1	Opatrunek podporowy stawu skokowego	226
20.1.2	Opatrunek grzbietu ręki	227
20.1.3	Opatrunek żółwiowy łokcia	228
20.1.4	Opatrunek kolana	229

20.1.5	Opatrunek pięty	229
20.1.6	Opatrunek całej ręki	229
20.1.7	Opatrunek przylepcowy	229
20.1.8	Opatrunek oka	230
20.1.9	Opatrunek głowy	230
20.1.10	Opatrunek palca	231
20.1.11	Opatrunki z opaski muślinowej	232
20.2	Bandażowanie	233
20.2.1	Bandażowanie kończyny dolnej zapobiegające zastojowi żylnemu	233
20.2.2	Inne rodzaje bandażowania	234
20.3	Technika zakładania opatrunku z użyciem rękawa trykotowego	234
21	Higiena w pielęgnacji osób w podeszłym wieku	241
21.1	Ogólne wskazówki	241
21.2	Dezynfekcja	242
21.2.1	Drobnoustroje	242
21.2.2	Rodzaje dezynfekcji	244
21.3	Choroby zakaźne podlegające obowiązkowemu zgłoszeniu	244
21.4	Wyjaławianie (sterylizacja)	246
21.4.1	Sterylizacja przedmiotów	246
21.4.2	Postępowanie z wyjałowionymi przedmiotami i lekami jałowymi	246
22	Leki	248
22.1	Farmakoterapia w geriatrici	248
22.2	Postępowanie z lekami	249
22.2.1	Przygotowanie i formy leków	249
22.2.2	Przepisy dotyczące przygotowania leków w aptecce	249
22.2.3	Przechowywanie leków	250
22.3	Podawanie leków	251
22.4	Działanie niektórych leków	252
22.4.1	Leki stosowane w chorobach serca	252
22.4.2	Leki rozszerzające naczynia wieńcowe	253
22.4.3	Leki obniżające ciśnienie tętnicze krwi	253
22.4.4	Leki poprawiające ukrwienie	254
22.4.5	Leki uspokajające (<i>sedativa</i> , leki ataraktyczne)	254
22.4.6	Leki hamujące krzepnięcie krwi	255
22.5	Objawy niepożądane	255
22.6	Dawkowanie	256
22.7	Apteczka domowa	257
Ryciny		258
Piśmiennictwo		259
Skorowidz		261